

## Vọng cổ

**Hắn khẽ cười, qua bao nhiêu sóng gió cuối cùng những người yêu nhau sẽ lại về bên nhau.**

\*\*\*

Hắn nhìn dòng kênh mênh mông trước mặt, không biết nên khóc hay cười. Trời đã chiều mà đò ghe không thấy, người bạn đồng hành thì chạy đâu mất biệt. Hắn đi chuyến này là đền ơn anh, giúp anh mang tiền về nhà cho người yêu trả nợ. Hắn gặp anh ở Tây Nguyên, nhờ anh mà hải cẩu rất nhiều liệt sĩ được tìm thấy, mang về quê an táng trang trọng, không phải lạnh lẽo nơi rừng sâu núi thẳm.

Hắn xem đồng hồ, ngần đầu lên thấy anh ngay trước mặt. Hắn thở dài, lẩm bẩm:

- Anh nhát ma kiêu này sẽ chết người đó.

Anh cười hiền, đưa tay chỉ chiếc ghe vừa tới.

Chủ ghe sống một mình, tóc đã bạc, da sạm nắng trở đồi mồi nhưng còn khỏe lắm. Ông chở thuê nhiều thứ, lênh đênh khắp nơi. Ghe là nhà, nhà cũng là ghe. Hắn nhìn qua, nhận ra ông rất nghèo, nhưng một chiếc chiếu manh cũng không có thì thật lạ. Hắn cùng ông nấu bữa cơm chiều, đơn giản đạm bạc, chỉ mấy con khô cá sặc rằn, nồi canh bông súng với chai rượu đế Gò Đen. Ông quý rượu, có khách mới đem ra uống.

Mặt trời đã chìm hẳn xuống dòng nước mênh mông. Ráng chiều đỏ rực dần chuyển sang tím thẫm. Hai bên bờ kênh, vài mái nhà lá thừa thớt nép mình dưới tán tràm rậm rạp, khói bếp mờ mờ bay lên hờ hững rồi tan nhanh, đom đóm chong đèn lấp lánh theo những rặng cây. Gió đồng lồng lộng thổi vô số mảnh lục bình bồng bênh xuôi nước.

Cả ba ngồi quanh mâm cơm trên mui ghe. Hắn nhận ra mỗi lần ngang qua một ngôi nhà, mắt ông lại dõi theo, về mặt ngơ ngẩn đờ đẫn. Hắn rót rượu cho ông, im lặng cảm nhận trời nước chông chênh. Sống ở nơi trôi nổi thấy cái gì cũng nổi trôi, đời người cũng nổi trôi. Hắn nhìn sao trời, bất giác thở dài.

Ông uống xong ly rượu, khà hơi hỏi:

- Biết ca vọng cổ hông bây? Mà thôi. Nhìn bây là biết rồi.

Ông nói xong bỏ đũa, gật gù ngâm nga, chẳng cần tiếng đàn đệm nhạc. Giọng ông trầm, tha thiết, hơi lè nhè vì men rượu nhưng lên xuống rất ngọt. Bản vọng cổ vang lên trong đêm đen tĩnh lặng giữa dòng nước thăm thẳm bao la nghe thê lương ai oán.

*Ghe chiếu Cà Mau cắm sào trên bờ kênh Ngã Bảy sao người con gái năm xưa chẳng thấy ra chào. Cửa vườn cô đã khóa tự hôm nào...*

*Có ai hiểu được tấm lòng của tôi với cô gái mỹ miều trên kinh Ngã Bảy. Sông sâu bên lở bên bồi, tình anh bán chiếu trọn đời không phai*

Ông hát xong lại trầm ngâm uống rượu. Anh thần thờ bảo hắn rót rượu cho mình. Cả ba đều im lặng, người rót người uống, nhắm nháp vị cay nồng của rượu, ngẫm nghĩ sự nghiệt ngã của đời. Ông uống một lúc thì lăn ra ngủ, mặc kệ ghe trôi và vị khách xa lạ đi nhờ. Anh cũng ngà ngà say nhưng vẫn không ngừng nhắc chuyện xưa. Bản vọng cổ làm anh nhớ người yêu.

- Cổ nói với tui tỉnh bơ hà. Cổ nói là: "Tui thương anh. Nhưng anh nghèo rớt mồng tơi, cù bơ cù bất. Tui lấy anh rồi tiền đâu ba má trả nợ. Chủ nợ giết cả nhà tui rồi sao"

Hắn im lặng nghe anh kể, không thể trách kẻ thất tình say xỉn nhiều lời.

- Cổ đi lấy chồng... lấy chồng Hàn Quốc rồi.

Anh cười lớn, cười mà mặt mày nhăn nhó méo xẹo. Anh uống vội ly rượu, ho sặc sụa, nước mắt rung rứt chảy dài. Hắn không nói lời nào. Hắn biết anh không cần an ủi, chỉ cần người để trút tâm sự. Kẻ say đó khóc đã rồi cất tiếng hát. Vần nhạc điệu thiết tha của những bản vọng cổ mấy chục năm không cũ.

*Chợ vắng thưa người sao em không tới, yêu nhau ngại gì lầy lội bước chân. Để anh quay về trong nỗi nhớ thương, trầu không nặng gánh mà nặng tình thương nhớ. Em phụ anh rồi em không tới nữa, để phiên chợ buồn héo úa lá trầu xanh...*

Anh hát một lúc rồi nằm gục lên chân hắn ngủ. Hắn nhìn ngọn đèn mù u vàng vọt treo trên ghe liêu xiêu soi bóng xuống mặt nước thăm thẳm chột nao lòng. Chai Gò Đen đâu có bao nhiêu mà người nào uống cũng say cũng buồn.

...

Anh ngồi trên ghe, nhìn chợ quê nhóm họp lúc trời chưa sáng, dòng người qua lại xôn xao quen thuộc lạ thường. Ghe được neo ở xóm Ngã Tư, nơi cắt nhau của hai con kênh, chỉ bơi xuống chừng tiếng hơn là tới nhà anh. Quê hương bây giờ không còn cô nữa, nhưng còn mãi kỷ niệm thời yêu nhau của hai người. Anh chỉ cần trở lại đây một lần thôi là mãn nguyện lắm rồi.

Hắn tỉnh dậy lúc chợ đã tan. Anh không gọi sớm vì đêm qua hắn thức chạy ghe, còn mua rất nhiều thứ gửi lại cho ông. Thật ra người đêm qua cũng không hoàn toàn là hắn, nhưng chuyện này anh không có quyền can thiệp. Chắc vì anh là oan hồn cho nên mới sợ hãi. Dù sao kẻ đó cũng không xấu, mua cho ông cái nệm chứ không phải đôi chiếu bông. Nhưng khả năng đặc biệt nếu đem hại người sẽ vô cùng nguy hiểm.

- Vô nhà anh bằng đường nào?

Hắn hỏi anh, mắt chăm chú nhìn chiếc xuồng bơi hoài không đi kể bên. Anh cũng chỉ chiếc xuồng đó, cười nói.

- Giúp người ta đi rồi có giang về xóm Rạch.

Hắn kêu cô gái trên xuồng bán hết bánh ế cho mình, không nhiều lắm nhưng với đám con nít tắm sông trốn dưới bóng tràm gần đó là quá đủ. Tội nó bám xuồng không buông là vì bánh, mừng hai tháng âm nên giờ trò quậy phá. Xứ này con nít chết chìm nhiều lắm, quanh năm đều có nhưng nhiều nhất là mùa nước nổi. Chúng chết vì quá nhỏ không biết lội, vì chìm đồ giữa dòng nước xiết, vì giăng lưới đặt lờ lúc mưa bão tối trời mà lật xuồng... cũng có khi bị thả trôi sông, con gái không chồng mà có bầu nên phá thai hoặc đẻ ra rồi bỏ.

Nhìn những đứa trẻ tranh nhau bánh được thả trên sông, hắn lại nhớ đến anh. Cuộc sống có những phận người như cọng rau ngọn cỏ, hạnh phúc cả đời bị đánh đổi bằng số tiền không bằng đôi giày của ca sĩ diễn viên. Cô vì ba mươi triệu mà nhắm mắt đưa chân lấy chồng xa xứ, anh vì ba mươi triệu mà lên rừng đào vàng trái phép cho những tay anh chị lắm tiền. Ngày trở về, anh chỉ còn là hủ tro trong ba lô hắn đang mang, còn cuộc đời cô không biết có ấm êm hạnh phúc hay nổi trôi tan nát như hoa tím lục bình.

\*\*\*

Anh đứng trước ngôi nhà tường cấp bốn cũ kỹ, cảm thấy lạ vì trên sân có quá nhiều kẻ lang thang chờ đồ cúng. Anh không hỏi, vội vàng theo hấn vào nhà nhưng bị chặn lại bởi bùa nêu và gương bát quái treo trên cửa. Một ông già râu tóc bạc phơ ngồi chỗ thêm, gõ cây gậy xuống nền gạch tàu nói với anh.

- Lâu lắm rồi mới gặp bây, thấy cũng không có gì khác. Nhưng bây không phải ma nhà nên không vô được.

Anh hiểu rõ nên ngoan ngoãn đứng chờ dù lòng dạ bối rối như tơ. Nhà cô đang có tang mà trước sau im ắng không bóng người, chỉ thấy ông bà tổ tiên ngồi bàn thờ uống trà tán chuyện. Lúc anh nhìn kỹ hơn thì đầu óc choáng váng, chân run rẩy khụy xuống nền gạch. Tấm ảnh nhỏ bé sau lư hương mờ mờ nhang khói chính là cô.

Anh đã từng hận cô nhưng lúc lạc lõng xa quê anh mới hiểu cô khổ thế nào. Cô cũng thương anh nhưng vì hoàn cảnh éo le mới phụ bạc. Anh vô dụng không giúp được cho cô, không bảo vệ được tình yêu của mình làm sao có tư cách trách giận ai. Anh đã chết, đã thành ma nhưng anh muốn cô sống, muốn cô vui vẻ.

Hắn nhìn về mặt bằng hoàng của anh, khẽ thở dài. Chỉ có kẻ chết mới hiểu hoàn toàn giá trị của sự sống. Chỉ có thương nhau thật lòng mới đủ cao thượng chúc người yêu hạnh phúc khi mình gánh cái chết tha phương. Nhưng đoạn kết này cũng xem như viên mãn vì cả hai không thể siêu thoát. Một kẻ chết oan, một người tự sát. Họ có thể mãi mãi ở bên nhau đến khi hồn tiêu phách tán.

- Anh là bạn của chị em?

Cô gái bước ra từ trong nhà, rụt rè hỏi. Hấn lắc đầu bình thản nói:

- Tôi là bạn của Tâm. Tâm nhờ tôi mang tiền về trả nợ cho nhà em. Còn đây là tro cốt của Tâm. Tôi mong gia đình em để Tâm đoàn tụ với Hồng. Họ sống không được ở bên nhau thì chết nên được nằm cạnh nhau.

Cô gái đưa hai tay nhận lấy bình tro, rung rung khóc.

- Chắc chị em mừng lắm. Trước lúc chết, chị còn điện về nói muốn gặp anh Tâm.

Hấn gật đầu, nhìn anh run run đi qua ngạch cửa đến trước bàn thờ. Người con gái mặc áo màu hoa cà, tóc xõa tới lưng bước ra từ trong ảnh, mỉm cười nắm lấy tay anh mà nước mắt chảy dài. Họ nhìn nhau, rồi ôm chặt nhau không nói lời nào. Hấn khẽ cười, qua bao nhiêu sống gió cuối cùng những người yêu nhau sẽ lại về bên nhau. Hấn đoán chắc ngày mai có kẻ nhờ mình đi mua trâu cau trà rệu.

...

Vùng quê heo hút đã rời xa tầm mắt nhưng hình ảnh những con người thật thà hiền hậu vẫn đọng lại trong tâm trí hấn. Ông cũng như anh, tuy nghèo mà tình cảm chất phát đậm sâu. Giữa biển người mệnh mông giả dối có thể nhìn thấy vài tấm chân tình hiếm hoi đáng quý làm hấn thêm tin cuộc đời vẫn còn người lương thiện, vẫn đáng sống nhân hậu vị tha. Kỷ niệm về một chuyến đi như tiếng vọng cổ trên sông trong một đêm gió lộng mệnh mông nước còn vang mãi.

*Ra bờ sông anh hẹn với em*

*Mai một đây anh đem cau trâu nhờ người se duyên tình ta*

*Em chớ nên lo buồn anh đã thừa cùng mẹ cha*

*Duyên chúng ta muôn đời như trước trên dòng đây vơi*

*Đọc thư anh em mừng muốn khóc và không biết chừng nào mình mới được gần nhau.*

*Bến sông xưa lững lờ con nước lớn, em đợi anh về sẽ giặt áo ở bờ sông.*

**Bạch Tử**